

pro ACTIUNEA CATOLICA ROMANA

Tribuna libera pentru unirea Bisericilor fondată în 1955 de
CONSTANTIN DRAGAN

O singura Biserica cu un pastor universal

« Dacă fiecare comunitate bisericească locală presupune un păstor care să-i cheme la unitate pe cei care se rătăcesc de ea, dacă fiecare Biserică locală presupune în centrul ei un episcop care presidează, cum se poate închipui o Biserică restaurată în unitatea ei fără un Păstor universal? »

Intrebarea aceasta a fost exprimată de curând de pastorul *Robert Schutz*, priorul comunității protestante de la Taizé (Franța), în cursul unui congres al intelectualilor și studenților din organizația « Pax Romana ».

Idea centrală a discursului a fost misiunea de unitate a Episcopului Romei, adică a Papii.

« Chemarea Păstorului universal — a adăugat pastorul Schutz — e aceea de a fi "centrul inimii", "inima inimii"; capul e Christos. Lui îi revine misiunea de a actualiza esențialul unei aceleiaș credințe, al unei aceleiaș gândiri, adevărate pentru toți creștinii, și să indice centrele de unanimitate ale credinței de la o generație la alta ».

Reafirmând esențialitatea misiunii Păstorului universal în vederea ecumenicității Bisericii, pastorul protestant de la Taizé și-a exprimat convingerea că Biserica catolică nu va renunța niciodată la instituția papalității, și a încheiat spunând: "Pe o palmă de pământ liber, care e Vaticanul, cu arma libertății evanghelice, Papa, servul servilor lui Dumnezeu, poate mult pentru a-i face pe oameni să fie conștienți în fața nedreptăților și asupririlor. Fără el cine ar putea exprima unanimitatea creștinilor dincolo de hotarele Bisericii, într'un moment de amenințări dramatice pentru umanitate? »

« Astăzi, în centrul credinței găsim, ca însuflețitoare ale unității, realitățile tainice: aceea a Dumnezeului viu, a lui Christos cel înviat din morți, a Spiritului Sfânt; la locul al doilea, dar care e esențial în vederea unității Bisericii, e misiunea Păstorului universal. În cursul istoriei s'au creat suprastructuri care lasă să se întrevadă rău misiunea « Servului servilor lui Dumnezeu ». Dar aceasta nu înseamnă că am avea dreptul să deducem că Biserica catolică ar trebui să renunțe la instituția papalității, și nimeni nu i-ar putea cere lucrul acesta. A refuza acest adevăr al Bisericii catolice care nu poate fi schimbat, înseamnă să ne condamnăm să rămânem totdeauna departe, lipsiți de o voce care să im-

plore, în dialogul Bisericii cu lumea, să îndemne, să alerge la marginea pământului, dacă e nevoie, să tragă spre Biserica comunității depline Bisericii fără mijloace de putere. E ceea ce face acest Păstor, Episcopul Romei ».

« A refuza această instituție a Bisericii catolice a adăugat priorul comunității de la Taizé înseamnă a nu mai putea face apel la Episcopul Romei pentru a-l invita să fie cât mai universal cu putință, sărac, liber de a exprima intuiții profetice; pentru a-l invita să nu ceară necatolicilor o renegare în numele unității ».

Cotidianul « Le Monde » informează că priorul comunității ecumenice de la Taizé

va avea în curând un reprezentant în Vatican. Acelaș ziar reproduce pasajii din declarațiile făcute recent de pastorul Schutz în prezența arhiepiscopului de Torino, cardinalul Pellegrino, « Pentru a da comuniunii o expresie concretă — a spus printre altele Roger Schutz — cred înainte de orice în relațiile interpersonale, care vor permite un dialog direct pentru o mai bună înțelegere reciprocă. Eu nu văd încă ceea ce presupune o formulă ca aceasta, dar iubesc această Biserică "peregrinantă" care e la Roma cu Episcopul său. Ce alta i-aș putea cere decât să strălucească, să ne înflăcăreze, chiar cu focul? ».

L. Memling - Adorazioe del Bambino

CONCILIILE SI BISERICILE

Biserica catolică și Bisericile ortodoxe, cum și unele comunități eclesiale născute din Reformă, nu sunt de acord asupra numărului Conciliilor recunoscute. Pentru Biserica catolică Conciliile ecumenice sunt 21, pentru celelalte Bisericii abia șapte.

Evocând o experiență istorică comună și o voită fidelitate față de Tradiție, toate dovedesc în felul acesta măsura și criteriile deosebite de care sunt călăuzite în evaluarea solemnelor întruniri generale ale episcopatului, care au avut loc în cursul veacurilor. În ele, adică, noțiunea de universalitate pe care o aplică la Concilii pentru a le recunoaște calificația, nu coincide. Problema aceasta nu e, cum s'ar putea crede, fără importanță pentru refacerea unității, nici chiar a aceleia instituționale și vizibile, dacă ținem seamă de faptul că tradiția bisericească, astăzi încă aceiaș pentru denumiri creștine care diferă între ele, atribue valoare de infailibilitate și de putere supremă asupra Bisericii universale numai Conciliilor cu adevărat ecumenice.

Intrunirea de la Upsala a Consiliului Mondial al Bisericilor a pus problema unui Conciliu autentic universal. Bisericile — a subliniat pastorul Lukas Vischer, directorul departamentului "Credință și Constituție", prezentând raportul general Comitetului Central al Consiliului de la Geneva în întrunirea din Ianuarie 1971, la Addis Abeba — "Bisericile, spune, trebuie să lucreze împreună în scopul acesta, realizând împreună condițiile care să permită întrunirea unui Conciliu universal (a unui "Concilium" și nu "consilium" a subliniat a unui "Synodus" și nu "symboulion") care să proclame unitatea și să înfrunte marile probleme eclesiale actuale".

Dar care sunt datele care caracterizează, în lumina multiformei și secularei istorii creștine, un Conciliu cu adevărat "ecumenic"? Multe Biserici au început, în ultimii ani, să-și pună întrebarea aceasta: așa, de pildă, «Conferința de la Lambeth», Intrunirea "Alianței Reformate Mondiale" și congresul Vechilor-catolici, de la Bonn. Problema aceasta e acum înfruntată de profesorul Vittorio Peri, "scriptor" pentru limba greacă la biblioteca Vaticanului, în volumul "I Concili e le Chiese", apărut de curând în editura "Studium", în care cercetează tradiția istorică de universalitate a Conciliilor ecumenice, recurgând la vechi isvoare inedite și ajungând la concluzii care deschid noi perspective eclesiologice dialogului ecumenic.

Care și câte sunt Conciliile ecumenice?

Geneza unei "ratio universalitatis", așa cum s'a precizat și s'a stabilit istoric, întâi în Bisericile unite, apoi separat în Bisericile răsăritene și apusene, e analizată și e condusă, în lucrarea profesorului Peri, până la concluziile admise în mod curent de teologii de azi și de cateheza contemporană, atât ortodoxă cât mai ales catolică.

Volumul citat scoate în evidență și comentează un text semnificativ care face parte din Actele celui de al doilea Conciliu de la Nicea, recunoscut de toate Bisericile ca al șaptelea. Documentul acesta conține cea mai veche și

mai amănunțită listă a condițiilor care se cereau în veacul VIII pentru ca unui Conciliu să i se poată recunoaște ecumenicitatea.

Papa roman, "colaborator" formal și declarat, și cei patru Patriarhi orientali care "consimt" la întrunirea Conciliului, sunt amintiți printre primele și indispensabile condiții. Alte condiții pentru recunoașterea ecumenicității unei astfel de întruniri bisericești universale privesc materia, difuzarea, admiterea Bisericilor locale, omogeneitatea doctrinară a învățăturii sinodale cu aceea a precedentelor Concilii de acelaș fel.

Pe temeiul acestor exigențe titlul și valoarea ecumenică pot fi acordate întâilor șapte concilii, și, prescinzând de la primirea și durata sa, Conciliului de la Florența, al optelea după tradiția catolică oficială, până la 1595, cum susține, pentru prima oară, autorul volumului citat, pe baza unor documente inedite păstrate, în Biblioteca Vaticanului și publicate de dominația sa.

În orice caz, în Occident, alături de primul criteriu, care niciodată n'a fost părăsit cu totul și pe care în veacul XV Juan de Torquemada îl justifica teologic cu doctrina celor două categorii de Concilii universale, s'a format cu timpul o a doua noțiune sau criteriu de ecumenicitate, care se referă nu atât la participarea Bisericilor la Conciliu și la admiterea unanimă și generală a definițiilor formulate și promulgate acolo, cât mai curând la autoritatea legitimă, valabilă și universală, a aceluia care presidează Conci-

liul; adică a Pontifului Roman, în calitatea sa de Păstor universal.

Alte Concilii, în afară de primele șapte (opt cu cel de la Florența) au fost așadar calificate drept ecumenice după noul criteriu susținut de cardinalul Roberto Bellarmino. Lui i se datorește în consecință, lista modernă unificată a Conciliilor ecumenice, adoptată până în zilele noastre de Biserica catolică.

Expunerea modului și a momentului în care s'a afirmat autoritatea acestei liste — în baza unei decizii luate în Octombrie 1595 de Congregația pontificală "super editione Conciliorum generalium" — constituie un capitol separat al lucrării profesorului Vittorio Peri.

În lumina istoriei, în geneza și afirmarea unor criterii de ecumenicitate desigur deosebite fără ca totuși să fie necesar contradicției, contrastul între creștini de confesiuni deosebite privitor la numărul Conciliilor astăzi recunoscute ca ecumenice, s'ar putea dovedi mai puțin insurmontabil decât a voit să-l facă să apară până acum o prezentare schematică și polemică.

Dacă e de datoria teologilor să spună în ce măsură teza aceasta poate fi acceptată în lumina Revelației, creștinii au, până atunci, dreptul să o cunoască și să o spere posibilă, îndemnând respectivele Biserici să nu piardă din vedere scopul concret, recunoscut și acceptat în comun, al celebrării unui Conciliu "autentic" universal.

IN TEMA DE DREPTATE

Biserica Ucrainei a simțit totdeauna nevoia unirii cu Sediul Apostolic — a afirmat cardinalul Slipyj, arhiepiscopul de Leopoli și Cap al Bisericii catolice ucrainiene de rit oriental, în cursul unei Liturghii arhieresti pe care a concelebrat-o în Sfântul Petru împreună cu alți prelați ai aceleiași Biserici, cu ocazia sărbătorii Sfântului Iosafat Kuncewycz, apostol și martir al unirii Bisericii din Ucraina cu Roma.

Cardinalul a citat eforturile făcute mai ales de mitropolitul Kievului, cardinalul Isidor, la Conciliul de la Florența în 1531. Dacă Conciliul florentin n'a dat rezultatele sperate, e însă simptomatice faptul că episcopatul ucrainian a luat parte la acest Conciliu pentru a-și renoi fidelitatea față de unirea cu Papa. "Dacă această unire a întâlnit atâtea greutăți în cursul veacurilor — a spus Cardinalul Slipyj — episcopii ucrainieni și-au respectat angajamentele cu prețul vieții lor, ca Sfântul Iosafat".

Cardinalul Slipyj a încheiat amintind faptul că episcopatul ucrainian prezent la Roma pentru Sinodul universal al Bisericii catolice, a reînviat, în cursul ceremoniei pentru sfințirea bisericii comunității, aceleași sentimente de fidelitate și de ascultare față de Papă și de Sediul Apostolic".

Discursul Cardinalului Slipyj primește c

semnificație cu totul specială în urma recentelor svonuri după care episcopii Bisericii ucrainiene ai diasporii ar fi fost pe calea unei "rupturi" cu Roma — comentează ziarul catolic "L'Avvenire".

Svonurile acestea au început să circule imediat după severa condamnare a actualei ofensive diplomatice a Vaticanului în Est, pronunțată de doi episcopi ucrainieni în fața Sinodului și de însuși cardinalul Slipyj, care, cu cuvinte de foc au înfierat abuzurile de putere ale comunismului sovietic.

"Comuniștii - au distrus cu cruzime Biserica ucrainiană și au aruncat în închisoare întreaga ei ierarhie, anexând în cele din urmă Biserica noastră la ortodoxie, și această gravă nedreptate e încă actuală".

"Catoicii ucrainieni sunt încă persecutați, fără ca nimeni să se ridice întru apărarea lor. Regimul sovietic a suprimat toate diecezele și a constrâns Biserica noastră să coboare din nou în catacombe pentru a oficia Sfânta Liturghie și pentru a administra Sfintele Tainc; mii de credincioși ai acestei Biserici sunt încă închiși sau deportați. Astăzi, ucrainienii catolici sunt incozomi pentru diplomația vaticană. Vaticanul a intervenit în favoarea catolicilor latini, dar a tăcut asupra

Sinodul Bisericii ortodoxe se va pronunța și asupra unificării datei Paștelui

"Episkepsis", revista Centrului Ortodox al Patriarhatului ecumenic, își dedică în întregime ediția din 4 Noembrie 1971 celor șase documente elaborate de comisia pregătitoare a Sinodului ortodox în cursul lucrărilor sale, care s'au desfășurat de la 16 la 28 Iulie la Chambésy, unde Centrul ortodox își are sediul.

În imposibilitatea de a publica, a din lipsă de spațiu, un rezumat, fie chiar sumar, al celor șase documente, am ales unul din ele — al cincelea — asupra chestiunii calendarului, în al cărui context e cuprinsă și problema unificării Paștelui, materie asupra căreia revista noastră a revenit în repetate rânduri și căreia Fundația Europeană Drăgan i-a dedicat o "masă rotundă" la sediul său de la Roma, și un Simposion la Atena.

Tema pascală e înscrisă în lista subiectelor de discutat, ca "studiu al chestiunii în raport cu decizia întâiului Conciliu ecumenic cu privire la sărbătoarea Paștelui", și "căutare a unui mijloc pentru restabilirea acordului Bisericilor asupra acestei probleme".

Comisia afirmă că "chestiunea aceasta nu e dogmatică, dar privește ordinea în Biserică". Nu există nici o dispoziție canonică în legătură cu calendarul, ci numai asupra datei Paștelui. Biserica primitivă urma calendarul atunci în uz în Imperiul roman.

Asupra acestui punct — scrie Episkepsis — nu există în sânul ortodoxiei unitatea care ar trebui să existe. Pentru sărbătorile amovibile și pentru sărbătoarea Paștelui Bisericile ortodoxe locale nu folosesc același calendar corectat conform deciziei întâiului Conciliu ecumenic de la Nicea.

"Varietatea riturilor — se afirmă în document — și tradițiile bisericesti constituie desigur un fenomen în principiu acceptabil de către Biserica ortodoxă, în măsura în care, prin această varietate a formelor exterioare, se exprimă unitatea interioară și organică a întregii Bisericii ortodoxe. Cât privește calendarul, varietatea formelor constituie un fenomen cu totul deosebit, de oarece provoacă o slăbire a legăturii unității. Încă din zorii creștinismului Biserica a încercat să elimine deosebirea în determinarea sărbătorii Paștelui. Decizia întâiului Conciliu Ecumenic de la Nicea urmărea tocmai scopul de a se ajunge la unitatea creștinilor prin celebrarea în comun a Paștelui.

În zilele noastre, urmând atât vechiul cât și noul calendar, Bisericile ortodoxe, în totalitatea lor, nu respectă regula întâiului Conciliu ecumenic, după care celebrarea în comun a Paștelui e fixată în Duminica care urmează prima lună plină de primăvară, după echinocțiul de primăvară".

Comisia face deci următoarea propunere: "Sărbătoarea Paștelui ar trebui să fie simultană pentru întreaga Biserică ortodoxă, adică în prima Duminică după luna plină, după echinocțiul de primăvară".

Pentru o mai bună aplicare a dispozițiilor canonice privitoare la depinderea Paștelui de momentul echinocțiului de primăvară, e ne-

cesar un calendar cât mai precis cu putință în raport cu tropicele. Noul calendar ortodox acum în vigoare, e, după părerea celor mai buni astronomi, mai exact decât vechiul calendar. Calea cea mai bună de urmat pentru rezolvarea problemei calendarului și a Paștelui e așadar ca toate Bisericile ortodoxe să accepte noul calendar ortodox, cât privește sărbătoarea Paștelui și sărbătorile amovibile.

Decizia conciliară pan-ortodoxă asupra calendarului comun și asupra datei unice a Paștelui va fi obligatorie pentru toate Bisericile locale.

Totuși, comisia pregătitoare interortodoxă nu

ascunde faptul că există o seamă de greutatea pastorale în unele Biserici locale (cum se poate vedea din raportul Bisericii rusești și din declarațiile Bisericii Serbiei și a celei de la Ierusalim) și propune ca aplicarea deciziei privitoare la timp și la metodă, să fie lăsată la discreția Bisericilor locale".

Comisia pregătitoare interortodoxă recomandă călduros ca problemele relative la calendar și la sărbătoarea Paștelui să fie studiate împreună cu creștinii eterodocși, pentru a se putea ajunge, în viitor, la o celebrare simultană de către întreaga lume creștină, dorită de toți creștinii.

PAUL VI ȘI ATHENAGORAS I PENTRU RECONCILIERE

Ziarul Vaticanului, L'Osservatore Romano, publică în ediția sa din 9-10 Decembrie recenzia scrisă de Eleuterio F. Fortino pentru un splendid volum apărut de curând la Atena și redactat în limba greacă, în care teologul grec dr. Aristide Panotis, prezintă opera lui Paul VI și a lui Athenagoras I în favoarea reconcilierii dintre Biserica catolică și Biserica ortodoxă.

Publicația, editată « datorită munificenței Fundației Europene Drăgan », « oferă azi cea mai precisă și documentată cronică a recențelor desvoltări a raporturilor dintre Roma și Constantinopol (1958-1971), ai cărei protagoniști principali sunt Paul VI și Athenagoras I ».

« Precizia și amploarea documentării — scrie autorul recenziei — au fost posibile întrucât autorul, care colaborează cu Patriarhatul de la Constantinopol, în afară de faptul că a participat personal la bună parte din evenimentele principale, a putut folosi și arhivele Patriarhatului. Aceasta i-a dat prilejul să refere episoade și documente cu totul inedite.

Conținutul volumului se extinde și la fazele care au precedat actuala stare a raporturilor dintre Roma și Constantinopol. Deasemeni, autorul dă mare relief "acțiunii și spiritului comunicat Bisericii de Papa Ioan", căruia îi dedică mult spațiu, pentru a sublinia inspirația profetică și opera hotărâtoare a acestui papă în schimbarea raporturilor dintre Biserica catolică și Biserica ortodoxă.

Pentru a exprima realist și cu mijloacele Bisericii conținutul publicației, autorul s'a servit de trei instrumente tradiționale în acțiunea liturgică: texte, imagini, muzică. Și de fapt, în afară de text și de fotografii, publicația aduce un disc cu vocile Papii Paul VI și a Patriarhului Athenagoras, înregistrate în cursul întâlnirilor lor de la Ierusalim, Istanbul și Roma.

În ansamblu lucrarea, scrisă cu dragoste și competență, și prețioasă atât pentru conți-

nutul ei cât și pentru perspectiva teologică, se prezintă luxos îngriită și constituie un instrument de divulgare serioasă a unei mișcări care, ca cea ecumenică, trebuie să ajungă la întreaga creștinătate. Din ansamblul volumului, scrie E. Fortino — "apare suficient de clar presupusul teologic care e la temelia raporturilor dintre Roma și Constantinopol și care le călăuzește: între Biserica catolică și Biserica ortodoxă există o substanțială comuniune de credință, iar eforturile actuale sunt îndreptate să facă să crească această comuniune care va duce la unitatea deplină".

CATRE CITITORI

După șaptesprezece ani de activitate închinată sfintei cauze a unității Bisericii lui Hristos, revista Pro Acțiunea Catolică Română își încetează, cu numărul de față, publicarea.

Ne-am străduit totdeauna să scoatem în evidență mai curând ceea ce unește decât ceea ce desparte, ceea ce putea contribui la doborârea barierelor psihologice dintre diferitele confesiuni, punând la temelia nuncii noastre respectu de adevăr și dragostea.

Cu speranța că roadele modeste ale trudirii noastre nu vor urma în căderea lui copacul la rădăcina căruia s'a pus acum toporul, și că cei cu dragoste de Dumnezeu ne vor duce mai departe munca, contribuind, fiecare după puterile și talentul său, la realizarea dorinței lui Hristos « ca toți fie una », urăm cititorilor noștri Sărbători fericite întru Domnul și un an nou aducător de pace și de bine.

Yvonne Rossignon
(redactorea revistei)

m i s c e l l a n e a

Directorul biroului Cultelor de la Praga. Karel Hruza, iscălește un articol publicat de curând de revista sovietică "Znanie", care apare la Moscova, tradus în mai multe limbi. Articolul e un atac cât se poate de dur împotriva politicii "imperialiste" a tuturor Biserilor creștine.

"Aproape toate Bisericile și grupurile religioase din Cehoslovacia scrie Karel Hruza au centre de organizație ideologică, teologică și politică în străinătate. Constituind un adevărat front anticomunist, toate aceste centre sunt supuse unui unic și același control. Unele își desfășoară pe față activitatea anticomunistă, dar majoritatea lucrează pe ascuns, cu ajutorul diferitelor societăți, institute de educație și de cercetare sociologică de peste hotare, și al mănăstirilor, care primesc chiar și ajutoare de la agențiile de știri ale radio-ului și presei.

Sistemele bisericești internaționale sunt întinse legate cu diferitele servicii de spionaj imperialiste, împreună cu care încearcă să folosească convingerile religioase ale oamenilor pentru activitățile lor ilegale".

Un alt mare acuzat e Biserica cehoslovacă în exil. "Majoritatea adeptilor săi -- scrie Hruza -- sunt catolici care ocupă diferite posturi atât în centrele bisericești cât și în cele laice, mai ales în Italia. În Republica Federală germană și în Austria. Majoritatea acestor centre bisericești desfășoară o intensă activitate împotriva republicii socialiste cehoslovace și dau un ajutor activ în Vatican, unde ocupă locuri importante".

Hruza încheie cerând o reorganizare organică a cadrelor luptei ateiste, și-și exprimă încrederea că subit cărmuirea politică a noului Președiu al partidului comunist, în frunte cu președintele Husak, problemele acestea vor putea fi rezolvate "în așa fel încât Biserica să nu mai poată exploata sentimentele credincioșilor pentru scopuri politice reacționare".

Nu e desigur întâmplătoare și gratuită coincidența publicării acestui articol cu intensificarea activității diplomatice a Vaticanului în țările din Est, și faptul că a apărut într-o revistă care se publică în Uniunea Sovietică, țară cu care e știut că Vaticanul încearcă acum să înceapă un "dialog", pentru normalizare, sau în orice caz pentru a se ajunge la un "modus vivendi" între Biserică și Stat. Prezența lui în revista sovietică vrea să atragă atenția "marelui prieten" asupra primejdiei care-l paște încurajând acest dialog?

* * *

În schimb bilanțul convorbirilor avute cu exponenții guvernului în cursul recente sale călătorii la Varșovia, a fost definit "pozitiv" de Secretarul Consiliului pentru afacerile publice ale Bisericii. "E vorba de o a doua întâlnire, el cărei caracter nu e definitiv -- a declarat Mons. Agostino Casaroli unei agenții de presă -- continuarea a convorbirilor din Aprilie 1971, pentru a duce

mai departe dialogul început atunci. Prima fază a acelor convorbiri deschisese perspective favorabile".

"Un semn fără îndoială exterior, dar destul de semnificativ", al schimbării de atitudine din partea guvernului de la Varșovia e, pentru Mons. Casaroli prezența oficială a reprezentanților aceluși guvern la ceremonia de beatificare a franciscanului polonez, Maximilian Kolbe. "Aceasta a doua fază a adăugat mons. Casaroli a fost o ulterioară și cât se poate de utilă adăncire a problemelor existente și a mijloacelor posibile și necesare atât pentru rezolvarea acestor probleme cât și pentru o mai bună înțelegere a pozițiilor, a disponibilității și a dificultăților respective, și în sfârșit, pentru o apropiere a acestor poziții, cel puțin privitor la punctele fundamentale. Realistic vorbind, socotesc pozitiv bilanțul acestor convorbiri, ținând seamă de atmosfera în care s'au desfășurat și de interesul demonstrat de amândouă părțile în cauză".

* * *

Părintele Ivan Zuzek, rector al Institutului Oriental și consultor al Secretariatului pentru Unirea Creștinilor, iscălește un articol publicat de curând de revista "Civiltă catolică" și intitulat "Jurisdicția episcopilor ortodocși după Conciliul Vatican II".

După ce amintește atitudinea din trecut mai curând negativă, a Bisericii catolice privitor la recunoașterea jurisdicției episcopilor ortodocși, cărora totuși ea le recunoaște

valabilitatea consacrării, autorul ilustrează noile dimensiuni ale problemei după Conciliul Vatican II, contactele cu orientali și declarațiile lui Paul VI, și încheie afirmând că din moment ce e admis că episcopii ortodocși exercită valid funcția sfințitoare, și celelalte funcții proprii episcopilor -- aceea de a propune învățătura Bisericii și de a governa -- ar trebui să le fie recunoscute.

Episcopii de care e vorba sunt aceia ai Bisericilor "ortodoxe", adică: patriarhatul de Constantinopol, patriarhatele istorice de Ierusalim, Antiohia și Alexandria, și patriarhatul Moscovei, Bisericile autocefale și câteva Biserici constituite din orientali emigrați; apoi Bisericile orientale "ne-ortodoxe", adică Bisericele monofisită și nestoriană (din Irak).

"În mod logic trebuie să conchidem că episcopii aceia (ortodocși) au jurisdicție în

mai toate situațiile, în afară de cazul când ar vrea să folosească această "potestas docendi" privitor la primatul Papii" scrie păr. Zuzek, precizând că exprimă o opinie "personală". Toate actele jurisdicționale ale episcopilor ortodocși trebuie considerate ca făcute în comuniune ierarhică cu Biserica catolică, și ca atare sunt valabile și permise din punct de vedere juridic, cu excepția acelor care ar fi contrarii Sfintei Scripturi, doctrinei catolice și legii naturale".

In tema de dreptate

(Urmează din p. II)

celor șase milioane de ucrainieni uniți cu Roma care sunt încă persecutați. Când Sinodul care l'a ales patriarh de Pimen a declarat nulă unirea noastră cu Roma, niciunul din delegații Vaticanului prezenți la ceremonie n'a protestat".

Cardinalul Slipyj a amintit apoi că patriarhatul ucrainian prospectat de Conciliul Vatican II e încă în stare de proiect, a subliniat totala desinteresare de soarta unei jumătăți de milion de catolici ucrainieni care trăiesc în Polonia și în cele trei eparhii catolice de rit bizantin din aceeași țară și din Ucraina, de 30 de ani lipsite de un episcop auxiliar, cum și faptul că preoții ucrainieni n'au fost admiși la Sinod, și a încheiat, spunând: "Vocea și rugăciunile Sinodului ar putea da Bisericii persecutate puterea de a persevera. Dar aici nu se vorbește de perseverare, ci de dreptate".

Am citat aceste pasagii din intervenția Cardinalului Slipyj pentru a face să ajungă cititorilor noștri care aparțin Bisericii române catolice de rit oriental, la fel de crunt lovită, cuvintele unui Păstor curajos, care în Sinod, în momentul acela ocupat să discute asupra "dreptății în lume", s'a ridicat să denunțe cea mai inumană și mai strigătoare la cer dintre nedreptăți: aceea împotriva dreptului sfânt al milioanele de oameni încă împiedecați să-și trăiască și să-și practice credința. O nedreptate care ar trebui să fie condamnată de Biserică, înainte chiar, și mai energic decât alte nedreptăți împotriva dreptului la pâine și la carte al omului, fiindcă e o nedreptate împotriva spiritului. Împotriva lui Dumnezeu.